

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Дияна Димитрова Янкова, Нов български университет
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност “доцент“
по област на висшето образование 2 Хуманитарни науки,
професионално направление 2.1. Филология,
специалност „Специализиран английски език“

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 71/02.09.2022 г. и в сайта на ВУАРР - Пловдив за нуждите на катедра ДЕСК (Департамент за езиково обучение, специализация и квалификация), като кандидат участва Ивайло Йорданов Дагнев от Медицински колеж към Медицинския университет, гр. Пловдив

1. Кратки биографични данни

Ивайло Дагнев има придобита магистърска степен по английска филология от СУ “Св. Климент Охридски” през 1994 г. От 1992 г. досега има богат преподавателски опит в СОУ „Церноризец Храбър“, ДЕСО към Медицински университет, Пловдив, Медицинския колеж към МУ, Пловдив, ПУ „Паисий Хилендарски“ и др. Също така, И. Дагнев има опит като писмен и устен преводач, като методист и преподавател в ЕЦ „Лингва Мунди“, както и устен екзаминатор към Британския съвет за Cambridge ESOL. През април 2017 г. придобива ОНС «Доктор» към Катедра “Англицистика и американистика”, ФКНФ, СУ “Св. Климент Охридски” по научна специалност „Общо и сравнително езикознание“.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът Ивайло Йорданов Дагнев участва в конкурса със следната научна продукция след успешната защита на докторска дисертация:

- Монографии - 2 броя;
- Студии и статии - 21 броя; от които – 3 под печат, 15 на английски език и 13 в съавторство;
- Учебници - 1 брой;
- Учебни пособия - 1 брой.

За разлика от научната продукция при процедура за придобиване на ОНС „доктор“, за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент“ от кандидата се изисква известна разнопосоченост на научните дирения, което кандидатът демонстрира. Научните му интереси могат да бъдат категоризирани в следните научни области: специализиран език за медицински цели, специализирано чуждоезиково обучение, съпоставителен българо-английски анализ, общ и специализиран превод, когнитивна лингвистика.

Като основен хабилизационен труд кандидатът представя монографията „*Жанрът „научна медицинска статия“ в българския и английския академичен дискурс*“, 2020. Тематиката е фокусирана върху изследователската научна статия в областта на медицината, а подходът е съпоставителен анализ на български и английски статии, с цел установяване на приликите и разликите. Корпусът на изследването е внушителен – 207 статии (414 704 думи) на български език и 129 статии (371 977 думи) на английски език, и включва публикации от почти всички области на медицината, подбрани от престижни български и англоезични медицински списания, публикувани в периода 2008 – 2019 г. Рамката на изследването следва широко използвана и утвърдена методология – моделът на жанров анализ на Суейлс в комбинация със системно-функционалната лингвистика

на Халидей, допълнени с модели на лингвистиката на текста и анализа на дискурса. Разглеждат се и понятия, които все още нямат еднозначни дефиниции като напр. дискурс, текст, регистър, жанр и стил. Целта е сравнението на някои езикови, жанрови и дискурсивни характеристики на научната медицинска статия в двата езика да доведе до валидни заключения относно реторичната, текстовата и жанровата им структура, информационната структура и темо-ремната организация. След подробен теоретичен преглед, И. Дагнев представя в детайли характеристиките на научната медицинска статия.

Анализът на реторичните ходове установява сходство в структурата в двата езика. В английския корпус се наблюдава по-голяма хомогенност, което би могло да бъде обяснено и с по-високата степен на стандартизация на жанра научна статия в англоезичните научни списания. При езиковите особености на текстовете в двата езика също се наблюдава известна аналогия на лексикално, морфологично и синтактично ниво, което доказва, че стандартите на дискурсна общност играят голяма роля в текстуализирането на медицинския научен дискурс, независимо от езиковата система. Безспорно се наблюдават и разлики като напр. използването на по-голям обем от свързващи думи и изрази (discourse markers), както и hedging в английския корпус. Отбелязват се и различия в използването а глаголните времена в определени части на статията, напр. при частта „Обсъждане“ в английски най-често се прибегва до сегашно просто, минало просто и сегашно перфектно време, а в българския корпус се предпочита сегашно време за излагане на научни факти и обзор на литературата, минало свършено време когато се излагат постигнати авторови резултати, и минало несвършено време при обсъждане на собствени процедури.

Изследването е мащабно по съдържание и по обем, актуално и безспорно необходимо за горепосочените групи от потребители. Редно е да се отбележи, обаче, че с желанието да се обхванат различни аспекти на текста и на анализа на моменти липсва дълбочина, както и авторът сам отбелязва към края на монографията си. Понякога, напр. на стр. 249, не се дава обоснована причина защо някои езикови елементи на дискурса се разглеждат самостоятелно. Също има и един объркан латинизъм: терминът е *Mutatis mutandis*, а не *mutandi mutandis* (стр. 20).

Втората монография, представена в конкурса е *“Medical Discourse – Implications of Inverse Translation for the Medical Research Article Genre”*, 2020 е посветена на обратния превод в специализирания дискурс. Прави се задълбочен съпоставителен езиков анализ на превода, като резултатите и изводите се подкрепят от корпусен анализ. Фокусът на труда е върху различните преводни стратегии, които да осигурят еквивалентност на различните езикови нива.

В някои от статиите и студиите, И. Дагнев доразвива тематиката, застъпена в докторската му дисертация, а именно различни аспекти на метафоричността в българския и английския. Засягат се концептуалните, структурните, функционалните и съпоставителните аспекти на метафората в обучението по превод на студенти по английска филология и как се трансформират метафорите от английски текстове при превод на български език (Концептуалната метафора като инструмент на еквивалентността при обучението на студенти по английска филология по превод, 2017; Tracing Metaphor Transformations in Translation of Fiction by Type and Density, 2019; Comparative Study of Metaphors in Literary Texts and Their Translations, 2020; Съпоставителен анализ на заглавия на икономически статии в българската и англоезична преса: типология на концептуалните метафори, 2022). В други публикации се разглеждат важни аспекти на специализираното чуждоезиково обучение, включително и използването и ефективността на дигиталните технологии (Технологията в класната стая: какво мислят бакалаврите по медицина за електронните платформи, 2017; Strategies

and Innovations in Teaching EAP to Medical Bachelors, 2019; Attitudes of Medical Bachelors in Covid-Induced Online Learning of English for Academic Purposes, 2021; Английски за академични цели в чуждоезиковото обучение на икономически специалности: проблеми и перспективи, под печат). Особеностите на специализирания дискурс и стратегиите при превод са разработени въз основата на съпоставителен анализ в няколко статии, напр. Equivalence in Specialized Discourse: Inverse Translation of Bulgarian Medical Research Articles, 2019; A Comparative Study of Discourse Markers in the Translation of Bulgarian MRA, 2019; Translation Strategies for Dealing with Non-Equivalence at Lexical Level of Scientific Texts, 2019; Verbs as Hedge Elements in the Translation of MRA from Bulgarian into English, 2020.

За участие в конкурса е представен и един учебник: “*English for Healthcare Professionals*”, 2021, който е първият по рода си за сферата на здравеопазването и е предназначен да се използва от студенти бакалаври по медицина, но и от специалисти в различни здравни сфери. Тематично учебникът обхваща всички специалности, изучавани в медицинските висши учебни заведения в страната. Бих искала да посоча и някои слаби места при изготвянето на учебника, напр. грешно съгласуване на подлог и сказуемо (The Lymphatic system return fluids (lymph) to the blood stream, aid immune responses, form white blood cells, стр.7); интерференция с български (Match the words from the two sides, стр. 8); технически несъответствия (използване на малки и големи букви, вместо цифри и букви, стр. 8, което вече е поправено на стр. 23).

При описание на употребата на *past simple* не става ясно защо има разграничение между странно звучащото *Finished Time* и *Activities completed at a specific time in the past* (стр.20) като примерите са напълно идентични по значение: *She went to Sofia two days ago* и *I finished school in 1986*. И в двете изречения имаме действие, което е извършено в определен момент в миналото. На следващата страница се посочва употреба на *past continuous* назована *Arrangement in the past* и като пример следва изречението *I was in high spirits as I was leaving the place*. Какъв *arrangement* вижда авторът тук?

На стр. 28 откриваме следните примери за употребата на неопределителния член:

It is used when naming a member of a group:

Example: Maria is a nurse.

Use the indefinite article to refer to an example of something.

Example: The doctor had a top-notch stethoscope.

Дадени са излишни два примера, които биха затруднили обучаващите се, вместо да се поясни, че неопределителният член се използва пред броими съществителни в единствено число. Също тук е трябвало да се спомене, че когато генерализираме абстрактните съществителни, за разлика от български, се използват без определителен член.

На стр. 34 вместо правилния предлог *to* е използван *in*: *I have never been in New York*.

При въвеждането на *Past perfect* (стр. 48) пак наблюдаваме излишно усложняване на граматиката – всичките примери спокойно могат да се разгледат под един знаменател – действие преди друго действие или време в миналото.

На различни места в учебника едно и също изречение фигурира с различни обяснения. *I am throwing a party at the weekend* (стр. 10) като *appointment* (!?), а на стр. 60 като *fixed plans in the near future*.

Натъкнах се и на въпроси, на които не можах да разбера, напр. *Which is the most popular medication in Bulgaria?* (стр. 69). Какъв отговор очаква тук авторът?

Не трябва да се забравя за кого е предвиден даден учебник. В случая това не са студенти филолози, които да трябва да знаят и тънкостите в употребата на дадено езиково явление. За да може граматическите и лексикалните единици да се усвоят

успешно, правилата трябва да се поднасят ясно, точно и без ненужно усложняване и затрупване с информация, което води до объркване. Независимо от критичните бележки, давам висока оценка на учебника.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

На основание на представените публикации и декларацията на кандидата, Ивайло Дагнев отговоря на съответните минимални национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

Ивайло Дагнев има дългогодишен преподавателски опит като хоноруван лектор в ПУ „Паисий Хилендарски“, където води лекции по когнитивна лингвистика, терминология, дискурс, превод, като ст. преподавател към специалност ИОЗ, МК към МУ – Пловдив, Ръководител секция МСФООН в МК, преподавател, Преподавател в Медицински Колеж към МУ – Пловдив, МСФООН.

4.2. Научна и научно приложна дейност

Кандидатът в конкурса, д-р Дагнев демонстрира научни интереси в няколко области на филологическата наука: специализиран език за медицински цели, специализирано чуждоезиково обучение, съпоставителен българо-английски анализ, общ и специализиран превод, когнитивна лингвистика.

4.3. Внедрителска дейност

Няма информация за внедрителска дейност.

4.4. Приноси (научни, научно приложни, приложни)

Основната монографията на кандидата представя едно задълбочено изследване на особеностите на научната медицинска статия от различни аспекти: реторична структура, начини на текстуализация, жанрови характеристики, информационна и темо-ремна структура, което представлява първото съпоставително изследване в тази област. Изводите имат не само теоретичен принос, но и практическо приложение, което е особено важно за българските учени, на които им се налага да публикуват в предимно англоезични научни списания. Също така искам да поздравя И. Дагнев за усилията и смелостта да преведе термините от английски на български език. Разбира се дали преводът на *hedging* с *дистанциране от категоричност* е по-сполучлив от *завоалиращи изрази* само времето ще покаже, но е похвален опитът да се търси подходящ термин на български.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Личният принос на д-р Дагнев откриваме в първото по рода си изследване на жанра на медицинската научна статия като резултатът е цялостно и задълбочено езиково описание в широкия смисъл на този текстови тип, както и на контекста на неговата употреба. Съпоставителният анализ с български медицински научни статии също е принос, както и съставянето на първия учебник за здравни специалисти в страната.

6. Критични бележки

Критичните бележки, които са дадени в предните точки, не омаловажават безспорно огромния труд и постиженията на кандидата.

7. Заключение:

Имайки предвид гореизложеното, предлагам Ивайло Йорданов Дагнев да бъде избран за „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология, специалност „Специализиран английски език“.